

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. LP514/1995
din 06.07.1995

privind organizarea judecătorească *

Publicat : 22.01.2013 în MONITORUL OFICIAL Nr. 15-17 art. 62 Data intrării în vigoare

MODIFICAT

[LP257 din 16.12.20, MO353-357/22.12.20 art.288; în vigoare 01.01.21](#)

* Republicată în temeiul art. VIII, alin.(9) al Legii nr.153 din 5 iulie 2012 - Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.185, art.620.

Modificată și completată prin legile Republicii Moldova :

LP970-XIII din 24.07.96

LP1363-XIII din 29.10.97

LP474-XIV din 25.06.99

LP762-XIV din 24.12.1999

LP1089-XIV din 23.06.2000

LP81 din 20.04.01, MO52-54/17.05.01

LP84 din 20.04.01 MO52-54 din 17.05.01

LP373 din 19.07.01, MO129/23.10.2001 art.926

LP486 din 28.09.01, MO121/05.10.01, art.865

LP951 din 04.04.02, MO66/23.05.02 art.531; în vigoare 23.06.02

LP1144 din 20.06.02, MO110/01.08.02 art.835

LP1595 din 26.12.02, MO73/18.04.03 art.326

L191 din 08.05.03, MO97/31.05.03 art.432

LP206 din 29.05.03, MO149/18.07.03 art.598

LP564 din 25.12.03, MO22-25/06.02.04 art.137

LP145-XV din 14.05.2004, MO88-90/04.06.04 art.461

LP174-XVI din 22.07.05, MO107-109/12.08.05 art.533

LP64-XVI din 30.03.06, MO66-69/28.04.06 art.273

LP247-XVI din 21.07.06, MO174-177/10.11.06 art.796

LP258-XVI din 29.11.07, MO14-15/22.01.08 art.48; în vigoare 22.04.08

LP306-XVI din 25.12.08, MO30-33/13.02.09 art.77

LP15-XVI din 03.02.09, MO57-58/20.03.09 art.163

LP163 din 22.07.11, MO146/28.08.11 art.448

HCC3 din 09.02.12, MO38-41/24.02.12 art.7; în vigoare 09.02.12

LP29 din 06.03.12, MO48/13.03.12 art.146; în vigoare 13.03.12

LP37 din 07.03.12, MO60-62/30.03.12 art.195

LP153 din 05.07.12, MO185/31.08.12 art.620

Parlamentul adoptă prezenta lege.

T i t l u l I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Puterea judecătorească

(1) Puterea judecătorească este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă, are atribuții proprii, exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de alte legi.

(2) Justiția se înfăptuiește în numele legii.

Articolul 2. Baza juridică a organizării judecătorești

Organizarea judecătorească este reglementată de Constituție, de prezenta lege și de alte acte legislative.

Articolul 3. Formarea instanțelor judecătorești

Instanțele judecătorești se formează pe principiul numirii judecătorilor.

Articolul 4. Sarcinile instanțelor judecătorești

(1) Instanțele judecătorești îndeplinesc justiția în scopul apărării și realizării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și ale asociațiilor acestora, ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor.

(2) Instanțele judecătorești judecă toate cauzele privind raporturile juridice civile, de contencios administrativ, contravenționale și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență.

(3) - *abrogat.*

Articolul 5. Îndeplinirea justiției în strictă conformitate

cu legislația

(1) Justiția se îndeplinește în strictă conformitate cu legislația.

(2) Legile altor state se aplică numai în modul prevăzut de legislația Republicii Moldova și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 6. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Asociațiile cetățenilor, întreprinderile, instituțiile și organizațiile au dreptul, în modul stabilit de lege, la acțiune în instanță judecătorească pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime care le-au fost încălcate.

Articolul 6¹. Distribuția aleatorie a dosarelor

și constituirea completelor de judecată

(1) Activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care judecătorul cărui a fost repartizată cauza este în imposibilitatea de a continua judecarea acesteia, persoana responsabilă, în temeiul unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, asigură redistribuirea aleatorie a dosarului altui judecător. Fișa cu datele privind distribuția aleatorie a dosarelor se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar.

(1¹) Constituția completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se face la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

(2) Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 6². Programul integrat de gestionare

a dosarelor

(1) Programul integrat de gestionare a dosarelor este unic pentru toate instanțele de judecată, fiind parte componentă a sistemului informațional judiciar. Utilizarea acestuia este obligatorie pentru toate instanțele de judecată.

(2) Administrarea Programului integrat de gestionare a dosarelor și asigurarea controlului asupra funcționalității acestuia se efectuează de către Agenția de administrare a instanțelor judecătorești.

Articolul 7. Presumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în baza sentinței definitive a instanței judecătorești.

Articolul 8. Egalitatea în fața legii

Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și autorității judecătorești, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, precum și de alte împrejurări.

Articolul 9. Limba de procedură și dreptul la interpret

(1) Procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

(2) Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

(3) În cazurile și în modul prevăzute de legislația procesuală, procedura judiciară se poate desfășura și în altă limbă, în condițiile Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

(4) În cazul când procedura judiciară se efectuează în altă limbă, documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească.

Articolul 10. Caracterul public al dezbaterilor judecătorești

și principiul contradictorialității

(1) Ședințele de judecată sînt publice. Judecarea cauzelor în ședință închisă se admite numai în cazurile stabilite prin lege, cu respectarea procedurii.

(2) Hotărârile instanțelor judecătorești se pronunță public.

(3) Judecarea cauzelor se efectuează pe principiul contradictorialității.

(4) Hotărârile judecătorești, ale curților de apel și ale Curții Supreme de Justiție se publică pe pagina web din internet.

(5) Modul de publicare a hotărârilor judecătorești este stabilit prin Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, aprobat de către Consiliul Superior al Magistraturii

Articolul 11. Asistența juridică la îndeplinirea justiției

(1) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie reprezentate sau, după caz, asistate de către un apărător ales sau de către un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

(2) - *abrogat.*

(3) Asistența juridică internațională se solicită sau se acordă în condițiile prevăzute de lege și de convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 12. - *abrogat.*

Articolul 13. Inadmisibilitatea imixtiunii în

îndeplinirea justiției

(1) Imixtiunea în îndeplinirea justiției este interzisă.

(2) Exercițarea de presiune asupra judecătorilor cu scopul de a împiedica judecarea completă și obiectivă a cauzei sau de a influența emiterea hotărârii judiciare atrage răspundere contravențională sau penală conform legii.

(3) Mitingurile, demonstrațiile și alte acțiuni desfășurate la o distanță mai mică de 25 metri de localul în care se îndeplinește justiția, dacă se fac cu scopul de a exercita presiune asupra judecătorilor, se califică drept imixtiune în activitatea lor.

Articolul 14. Înregistrarea ședințelor

(1) Ședințele de judecată se înregistrează prin utilizarea mijloacelor tehnice video sau audio ori se consemnează prin stenografiere. Înregistrările și stenogramele se transcriu de îndată. Înregistrarea audio și/sau video a ședințelor de judecată se realizează în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Grefierul sau specialistul în stenografie consemnează toate afirmațiile, întrebările și susținerile participanților la proces și ale altor persoane care participă la judecarea cauzei, precum și ale judecătorilor.

(3) Înregistrarea audio și video, fotografierea, precum și utilizarea altor mijloace tehnice, de către participanții la proces și de către alte persoane se admit numai în condițiile legii procesuale.

T i t l u l I I

SISTEMUL JUDECĂTORESC

Capitolul 1

DISPOZIȚII PRINCIPALE

Articolul 15. Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin intermediul următoarelor instanțe judecătorești:

- a) Curtea Supremă de Justiție;
- b) curțile de apel;
- c) judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa judecătorii specializate. În cadrul instanțelor judecătorești pot funcționa colegii sau complete de judecată specializate.

(2¹) - *abrogat.*

(3) Înființarea de instanțe extraordinare este interzisă.

(4) Instanțele judecătorești sunt persoane juridice, au ștampilă cu imaginea stemei de stat și cu denumirea lor.

(5) Instanța judecătorească poate avea unul sau mai multe sedii.

Articolul 15¹. Judecătorii de instrucție

(1) Din rândul judecătorilor instanței judecătorești se numesc judecătorii care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție.

(2) Judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, pentru un mandat de 3 ani.

(3) - *abrogat.*

(4) Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței judecătorești:

a) cu cel puțin 3 luni până la expirarea mandatului judecătorului de instrucție în exercițiu, numește, în modul stabilit la alin. (2), judecătorul care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție, precum și unul sau mai mulți judecători supleanți care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție în cazul imposibilității exercitării atribuțiilor de către acesta;

b) în cazul apariției vacanței funcției de judecător de instrucție, în termen de cel mult 30 de zile de la survenirea acesteia, numește, conform procedurii stabilite la alin. (2), un alt judecător care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție.

(5) În cazul în care niciun judecător nu-și exprimă acordul pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție sau mai mulți judecători își exprimă acordul în acest sens, candidatura judecătorului va fi determinată de către președintele instanței judecătorești.

[Art.15¹ al.(5) declarat neconstituțional prin HCC7 din 24.03.20, MO115-117/15.05.20 art.51; în vigoare 24.03.20]

(6) Înainte de a începe exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție, judecătorul urmează cursuri de formare în baza unui program special, coordonat cu Consiliul Superior al Magistraturii, în modul stabilit de lege. Volumul de lucru al judecătorului care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție va fi diminuat gradual în modul reglementat de Consiliul Superior al Magistraturii.

(7) Judecătorul numit în condițiile alin. (4) lit. b) exercită atribuțiile judecătorului de instrucție în partea neexecutată din mandatul predecesorului său. În cazul în care acesta exercită funcția vacantă de judecător de instrucție timp de mai mult de un an, el nu va putea fi numit pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție pentru următorul mandat.

Articolul 16. Președinții și vicepreședinții instanțelor

judecătorești

(1) Instanțele judecătorești sunt conduse de câte un președinte.

(2) Președinții instanțelor judecătorești sînt asistați de vicepreședinți. Președinții judecătoriilor sînt asistați de un singur vicepreședinte. În cadrul Judecătoriei Chișinău, numărul de vicepreședinți se stabilește potrivit cu numărul de sedii ale judecătoriei. În cadrul curților de apel și în Curtea Supremă de Justiție, numărul de vicepreședinți se stabilește potrivit cu numărul de colegii.

(2¹) Vicepreședinții curților de apel și ai Curții Supreme de Justiție exercită concomitent și funcția de președinte al colegiilor formate în cadrul instanțelor.

(3) Președinții și vicepreședinții judecătoriilor și ai curților de apel sunt numiți în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani. Aceștia pot deține funcțiile respective pe durata a cel mult două mandate succesiv.

(4) Președintele Republicii Moldova poate respinge propunerea Consiliului Superior al Magistraturii de numire în funcția de președinte sau vicepreședinte al judecătoriei sau al curții de apel doar în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare a legislației de către acesta sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui. În cazul respingerii propunerii Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova va aduce la cunoștința acestuia motivele temeinice ale respingerii.

(5) Refuzul de numire în funcție sau de reconfirmare în funcție se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii corespunzătoare. În cazul apariției unor

circumstanțe care necesită o examinare suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile. La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova emite un decret privind numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al judecătoriei sau al curții de apel în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii repetate.

(5¹) În cazul în care evaluarea performanțelor președintelui sau, după caz, ale vicepreședintelui instanței judecătorești a eșuat, hotărârea colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor constituie temei de drept pentru suspendarea sa din funcția de președinte sau, după caz, de vicepreședinte.

(6) În cazul survenirii vacanței funcției, inclusiv în cazul suspendării sau expirării mandatului președintelui instanței judecătorești, funcțiile acestuia, pînă la numirea unui nou președinte, sunt exercitate de către un vicepreședinte al instanței sau de către un alt judecător, desemnat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Articolul 16¹. Competența președinților și vicepreședinților

instanțelor judecătorești

(1) Președintele instanței judecătorești:

- a) participă la examinarea cauzelor distribuite în condițiile art. 6¹;
- b) aprobă componența colegiilor și coordonează activitatea acestora;
- c) coordonează activitatea judecătorilor pentru a asigura judecarea cauzelor în termen rezonabil, distribuie sarcinile între judecători;
- d) delimitează atribuțiile vicepreședinților;
- e) propune Consiliului Superior al Magistraturii numirea unuia sau mai multor judecători dintre judecătorii instanței în calitate de judecător de instrucție;
- f) asigură specializarea și perfecționarea profesională a judecătorilor instanței;
- g) decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane;
- h) constituie completele de judecată și decide asupra schimbării membrilor acestora, în condițiile art. 6¹ alin. (1¹);
- i) verifică procesul de repartizare aleatorie a dosarelor parvenite în instanță spre examinare;
- j) exercită controlul asupra întocmirii și afișării, în termenul stabilit de norma procesuală, a informației privind cauzele fixate pentru judecare, inclusiv privind obiectul acestora;

k) conduce activitatea de generalizare a practicii judiciare și de analiză a statisticii judiciare și prezintă informații asupra acestor activități Consiliului Superior al Magistraturii și, respectiv, Agenției de administrare a instanțelor judecătorești în partea ce ține de analiza statisticii judiciare;

l) examinează petițiile, în condițiile legii, cu excepția celor care țin de acțiunile judecătorilor în înfăptuirea justiției, precum și de conduita acestora;

m) aprobă și prezintă spre informare Consiliului Superior al Magistraturii programul concediilor de odihnă anuale ale judecătorilor, acordă judecătorilor concediile de odihnă anuale și îi recheamă din concediu;

n) reprezintă instanța de judecată în relațiile cu autoritățile publice și cu mass-media;

o) numește în funcție funcționarii publici, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de muncă ale acestora, angajează, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă ale personalului contractual al secretariatului instanței judecătorești;

p) aplică sancțiuni disciplinare și adoptă măsuri de stimulare a personalului secretariatului instanței judecătorești;

q) exercită alte atribuții, conform legii.

(2) Vicepreședintele instanței judecătorești exercită funcțiile președintelui instanței judecătorești în cazul absenței acestuia.

Articolul 17. Judecarea cauzelor

Cauzele în materie civilă, penală sau în alte materii se judecă de către instanțele judecătorești în condițiile normelor procesuale.

Articolul 18. - *abrogat.*

Articolul 19. - *abrogat.*

Articolul 20. Hotărârile instanței judecătorești

(1) Hotărârile instanței judecătorești se pronunță în numele legii de către un singur judecător sau, după caz, cu votul majorității judecătorilor din complet.

(2) Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.

(3) Hotărârile instanței judecătorești sunt obligatorii și neexecutarea lor atrage răspundere, conform legii.

Articolul 21. Aspecte organizatorice

(1) Localitățile de reședință și circumscripția instanțelor judecătorești sunt stabilite

conform anexelor la prezenta lege.

(1¹) Reorganizarea sau încetarea activității instanțelor judecătorești poate fi făcută doar prin lege organică. O instanță judecătorească nu poate fi reorganizată sau activitatea acesteia nu poate înceta dacă competențele sale jurisdicționale nu au fost transferate unei alte instanțe judecătorești.

(1²) Stabilirea circumscriptiilor judecătoriilor și a circumscriptiilor curților de apel se face în baza evaluării cumulative după următoarele criterii:

a) numărul de dosare transmise judecătoriei spre examinare pe parcursul ultimilor 5 ani și complexitatea acestora;

b) numărul de locuitori în regiune;

c) distanța până la cea mai apropiată instanță de judecată, inclusiv timpul necesar pentru parcurgerea acesteia;

d) organizarea administrativ-teritorială;

e) starea clădirilor instanțelor de judecată.

(2) Se stabilește un număr de 504 posturi de judecător pentru toate instanțele judecătorești din Republica Moldova, inclusiv 33 de posturi de judecător pentru Curtea Supremă de Justiție. Numărul total al posturilor de judecător include și numărul posturilor de judecător pentru instanțele judecătorești amplasate în stânga Nistrului.

(3) Instanțele judecătorești se asigură cu numărul necesar de judecători, precum și cu numărul necesar de personal în condițiile prezentei legi și ale hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii.

(4) Numărul necesar de judecători pentru fiecare instanță se stabilește în corespundere cu Regulamentul privind criteriile de stabilire a numărului de judecători în instanțele judecătorești, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Regulamentul este public, se plasează pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) În cazul în care buna funcționare a instanțelor judecătorești este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante temporar, acestea pot fi ocupate pe o perioadă nedeterminată, conform legii, în cazul în care posturile de judecător au devenit vacante în urma:

a) detașării;

b) suspendării din funcție, în temeiul art. 24 al Legii nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;

c) altor cauze, pe o perioadă mai mare de un an.

(6) Numărul de posturi vacante temporar, care pot fi ocupate în cazurile prevăzute la

alin. (5), se aprobă pentru fiecare instanță judecătorească de către Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței, în termen de 15 zile după apariția vacanței postului.

(7) După încetarea situațiilor specificate la alin. (5), în cazul când judecătorul revine la instanța în care a activat anterior, Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea președintelui instanței judecătorești, este obligat să-i asigure de îndată un post vacant din fondul de rezervă specificat la alin. (8) și (9) în cazul în care nu mai există posturi vacante la acea instanță.

(8) Pentru asigurarea posturilor de judecător necesare la încetarea situațiilor specificate la alin. (5) se constituie un fond de rezervă de 15 posturi de judecător, care poate fi actualizat prin revizuirea prezentei legi.

(9) Posturile din fondul de rezervă se repartizează instanțelor judecătorești prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii dacă în instanțele unde judecătorul a solicitat revenirea pe post nu există posturi vacante.

(10) În cazul apariției ulterioare a unor posturi vacante la instanța respectivă, temporar sau definitiv, posturile de judecător repartizate în condițiile alin. (6) se reinclud de drept, de la data apariției vacanței postului, în fondul de rezervă, iar judecătorul care a ocupat un astfel de post este considerat încadrat în postul care a devenit vacant. Includerea postului vacant în fondul de rezervă se constată, la propunerea președintelui instanței, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 15 zile de la apariția vacanței postului.

(11) Sumele de bani corespunzătoare finanțării posturilor neocupate prevăzute la alin. (5) se virează la bugetul de stat la sfârșitul fiecărui an calendaristic.

Articolul 22. Cheltuielile pentru îndeplinirea justiției

(1) Instanțele judecătorești au un buget propriu, care este parte integrantă a bugetului de stat.

[Art.22 al.(1) în redacția LP257 din 16.12.20, MO353-357/22.12.20 art.288; în vigoare 01.01.21]

(2) Bugetele instanțelor judecătorești se elaborează și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

Articolul 23. - *abrogat.*

Articolul 23¹. Autoadministrarea judecătorească

(1) Independența instanțelor judecătorești reprezintă independența organizațională și funcțională a acestora, care este realizată prin autoadministrare judecătorească.

(2) Autoadministrarea judecătorească este dreptul și capacitatea reală a instanțelor judecătorești și a judecătorilor de a soluționa problemele funcționării sistemului

judecătorească în mod autonom și responsabil.

(3) Autoadministrarea judecătorească se realizează în baza principiilor reprezentativității și eligibilității organelor autorității judecătorești, precum și în baza angajării răspunderii organelor autoadministrării judecătorești pentru exercitarea în mod corespunzător a funcțiilor delegate.

(4) Organele autoadministrării judecătorești sunt Adunarea Generală a Judecătorilor și Consiliul Superior al Magistraturii.

Articolul 23². Adunarea Generală a Judecătorilor

(1) Adunarea Generală a Judecătorilor asigură realizarea practică a principiului autoadministrării puterii judecătorești.

(2) Adunarea Generală a Judecătorilor este constituită din judecătorii tuturor instanțelor judecătorești din Republica Moldova.

(3) Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă anual în ședință ordinară în prima jumătate a lunii februarie. Adunarea poate fi convocată și în cazuri excepționale, la inițiativa Consiliului Superior al Magistraturii sau a cel puțin 50 de judecători, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii anunță data convocării ședinței ordinare a Adunării Generale a Judecătorilor cu cel puțin 60 de zile înainte de data ședinței, elaborează și distribuie judecătorilor proiectul agendei ședinței, care se plasează și pe pagina web a Consiliului, cu anexarea materialelor ce urmează a fi examinate. Propunerile de modificare a agendei ședinței Adunării Generale a Judecătorilor se admit și pe parcursul ședinței.

(5) Ședința Adunării Generale a Judecătorilor este deschisă de către Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, care transmite apoi conducerea ședinței președintelui acesteia.

(6) Președintele și secretarul ședinței Adunării Generale a Judecătorilor se aleg la propunerea judecătorilor prezenți la ședință, cu votul deschis al majorității simple a acestora.

(7) Adunarea Generală a Judecătorilor este deliberativă dacă la ea participă majoritatea simplă a judecătorilor în exercițiu. Același cvorum este necesar și pentru desfășurarea ședințelor extraordinare ale Adunării Generale a Judecătorilor.

(8) Hotărârile Adunării Generale a Judecătorilor se adoptă cu votul majorității simple a judecătorilor prezenți și se semnează de către președintele și secretarul ședinței. Hotărârile Adunării Generale a Judecătorilor cu privire la alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, colegiului disciplinar, colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor sau colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor se adoptă prin vot secret. La decizia Adunării Generale a Judecătorilor pot fi adoptate prin vot secret și alte hotărâri.

(9) Hotărârile Adunării Generale a Judecătorilor se execută de către organele autoadministrării judecătorești și de către judecători și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Articolul 23³. Competența Adunării Generale

a Judecătorilor

(1) Adunarea Generală a Judecătorilor:

a) audiază raportul anual de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii;

b) aprobă Codul de etică al judecătorului și modificările operate în acesta;

c) aprobă Regulamentul de funcționare a Adunării Generale a Judecătorilor;

d) alege, din rândul judecătorilor, membrii permanenți și membrii supleanți în Consiliul Superior al Magistraturii și în colegiul disciplinar, precum și membrii permanenți, în colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și în colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor și ridică mandatul acestora;

e) examinează și decide asupra altor chestiuni referitoare la activitatea instanțelor judecătorești.

(2) Pentru organizarea procedurii de alegere a judecătorilor în Consiliul Superior al Magistraturii, în colegiul disciplinar, în colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și în colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, Adunarea Generală a Judecătorilor constituie comisii speciale, ale căror componență și mod de activitate se aprobă la ședința Adunării Generale a Judecătorilor.

Articolul 24. Consiliul Superior al Magistraturii

Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea constituirii și funcționării sistemului judecătoresc, este garantul independenței autorității judecătorești și asigură autoadministrarea judecătorească.

Capitolul 2

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

Articolul 25. Judecătoriile

Judecătoriile funcționează în sectoare stabilite prin lege. Judecătoriile și localitățile din raza de activitate a acestora se stabilesc conform anexei nr. 2.

(2)-(6) - *abrogate.*

Articolul 26. - *abrogat.*

Articolul 27. - *abrogat.*

Articolul 28. - *abrogat.*

Capitolul 3 (art.29-34) - *abrogat.*

Denumirea capitolului 4. - *abrogată.*

Articolul 35. Curțile de apel

(1) Fiecare curte de apel își exercită competența într-o circumscripție care cuprinde mai multe judecătoriai.

(2) Curțile de apel, judecătoriale din circumscripția lor, localitatea lor de reședință sunt prevăzute la anexa nr.3.

Articolul 36. - *abrogat.*

Articolul 37. Componenta Curții de Apel

(1) Curțile de apel pot fi formate din mai multe colegii, după categoria cauzelor, sau dintr-un singur colegiu mixt.

(2) Colegiile se constituie din judecători ai curților de apel. Componenta colegiilor se aprobă de către președintele curții, prin ordin, la începutul fiecărui an. Președintele curții de apel are dreptul să dispună, după caz, antrenarea judecătorilor dintr-un colegiu la judecarea unor cauze în alt colegiu.

(3) - *abrogat.*

Articolul 38. - *abrogat.*

Articolul 39. - *abrogat.*

Articolul 40. - *abrogat.*

Capitolul 5. (art. 41-42) - *abrogat.*

Denumirea capitolului 6. - *abrogată.*

Articolul 43. Curtea Supremă de Justiție

(1) Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă, care asigură aplicarea corectă și unitară a legilor de către toate instanțele judecătorești.

(2) Organizarea și funcționarea Curții Supreme de Justiție este reglementată prin lege.

Titlul III

ALTE ASPECTE ALE ORGANIZĂRII

INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

Capitolul 7

STRUCTURA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

Articolul 44. - *abrogat.*

Articolul 45. Administrarea instanțelor judecătorești

(1) Activitatea instanței judecătorești în domeniul înlăptuirii justiției este condusă de către președintele instanței judecătorești.

(2) Activitatea organizatorică și cea administrativă a instanței judecătorești este asigurată de secretariatul instanței judecătorești, condus de un șef numit în funcție de către președintele instanței judecătorești în conformitate cu Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public. În cadrul Judecătoriei Chișinău, președintele instanței judecătorești numește în conformitate cu Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și șefii adjuncți ai secretariatului Judecătoriei Chișinău.

(3) Șeful secretariatului instanței judecătorești are următoarele atribuții:

a) organizează activitatea personalului legată de întocmirea și afișarea, în termenul stabilit de normele procesuale, a informației privind cauzele fixate pentru judecare, inclusiv privind obiectul acestora;

b) organizează activitatea personalului responsabil de asigurarea distribuirii aleatorii a cauzelor parvenite în instanța judecătorească;

c) gestionează mijloacele financiare alocate instanței judecătorești;

d) coordonează și verifică activitatea subdiviziunilor secretariatului instanței judecătorești, asigură administrarea și utilizarea optimă a resurselor financiare, materiale, intelectuale și informaționale în procesul implementării planurilor strategice de activitate a instanței judecătorești;

e) elaborează și prezintă spre aprobare președintelui instanței judecătorești planurile strategice de activitate a instanței judecătorești;

f) organizează și coordonează dezvoltarea și implementarea planurilor strategice de activitate a instanței judecătorești;

g) aprobă, după coordonarea cu președintele instanței judecătorești, regulamentul de organizare și funcționare a secretariatului instanței judecătorești;

h) exercită alte funcții atribuite prin lege sau delegate de către președintele instanței judecătorești.

(4) În caz de absență a șefului secretariatului instanței judecătorești, funcțiile acestuia sau o parte din ele sunt delegate de către președintele instanței judecătorești unuia dintre conducătorii subdiviziunilor secretariatului instanței judecătorești. În cazul absenței

șefului secretariatului Judecătoriei Chișinău, funcțiile acestuia se exercită de către un șef adjunct al secretariatului instanței judecătorești conform ordinului președintelui instanței.

(5) Șeful secretariatului instanței judecătorești este obligat să-și perfecționeze continuu calitățile profesionale, urmând cursurile de formare continuă organizate de Institutul Național al Justiției.

Articolul 46. Structura, personalul și salarizarea personalului

secretariatului instanței judecătorești

(1) Secretariatul instanțelor judecătorești se constituie din grefă și serviciul administrativ.

(2) Grefa secretariatului instanței judecătorești asistă judecătorii în procesul de îndeplinire a justiției. În cadrul grefei se instituie, respectiv, subdiviziuni ale grefierilor, asistenților judiciari, traducătorilor, interpreților, subdiviziuni pentru generalizarea statisticii judiciare, pentru analiza, sistematizarea și unificarea practicii judiciare, precum și subdiviziuni pentru documentarea și asigurarea desfășurării procesului judiciar. Personalul grefei este compus din funcționari publici supuși reglementărilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(3) Serviciul administrativ al secretariatului instanței judecătorești asigură activitatea organizatorică a instanței judecătorești. În cadrul serviciului administrativ se instituie subdiviziunile: financiar-economică, de tehnologii informaționale, arhiva, biblioteca, precum și alte subdiviziuni necesare pentru activitatea instanței judecătorești. Personalul serviciului administrativ este compus din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal contractual care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.

(4) Personalul secretariatului instanței judecătorești este salarizat în condițiile legii.

(5) Personalul secretariatului instanței judecătorești este obligat să respecte atribuțiile de serviciu, etica profesională și confidențialitatea informației obținute în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu.

(6) Pentru nerespectarea atribuțiilor de serviciu și pentru divulgarea informației confidențiale de serviciu, personalul secretariatului instanței judecătorești poartă răspundere în condițiile legii.

Articolul 47. Asistentul judiciar

(1) Asistentul judiciar este angajatul instanței judecătorești care asistă judecătorul la exercitarea de către acesta a funcțiilor sale. Fiecare judecător este asistat în activitatea sa de către un asistent judiciar.

(2) Poate fi asistent judiciar persoana care are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în muncă în specialitate juridică de cel puțin un an, selectată în baza prevederilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică

și statutul funcționarului public.

(3) Asistentul judiciar are următoarele atribuții:

a) colectează actele normative necesare judecătorului și altă informație necesară pentru judecarea dosarului distribuit judecătorului;

b) generalizează problemele de drept în dosarele distribuite judecătorului respectiv și elaborează recomandări pe marginea problemelor legate de interpretarea și aplicarea legii;

c) verifică prezența actelor care urmau a fi prezentate de către participanții la proces;

d) elaborează, la indicația judecătorului, proiectele de acte procesuale;

e) asigură depersonalizarea hotărârilor judecătorești și publicarea lor pe pagina web a instanței judecătorești;

f) participă în grupuri de lucru și în comisii, în limitele competenței sale;

g) îndeplinește, la indicația judecătorului, alte atribuții legate de înfăptuirea justiției.

(4) Asistentul judiciar este obligat să-și perfecționeze continuu calitățile profesionale, urmând cursurile de formare continuă organizate de Institutul Național al Justiției.

Articolul 48. Grefierul instanței judecătorești

(1) Cauzele în materie civilă și penală, iar în cazurile prevăzute de lege și alte cauze, se judecă cu participarea grefierului.

(2) Modul de organizare a activității grefierilor, drepturile și îndatoririle acestora se stabilesc în condițiile legii.

(3) - *abrogat.*

Articolul 48¹. Interpretul, traducătorul instanței

judecătorești

(1) În cazurile prevăzute de legea procesuală, cauzele se judecă cu participarea interpretului, traducătorului. Modul de organizare a activității, drepturile și îndatoririle interpretului, traducătorului se stabilesc în condițiile legii.

(2) - *abrogat.*

Articolul 49. - *abrogat.*

Articolul 50. Poliția judecătorească

(1) Instanțele judecătorești dispun de poliție judecătorească, pusă în serviciul lor de Ministerul Justiției.

(2) Necesarul de personal al poliției judecătorești, mijloacele pentru întreținerea ei și regulamentul de serviciu se aprobă de Guvern la propunerea Ministerului Justiției și Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Poliția judecătorească:

a) asigură paza localurilor, a altor bunuri ale instanțelor judecătorești, securitatea judecătorilor, a celorlalți participanți la proces, ordinea publică în sediul instanței și la ședințele de judecată;

b) execută aducerea forțată în instanța judecătorească a persoanelor care se eschivează să se prezinte;

c) exercită controlul persoanelor la intrarea și la ieșirea din sediul instanței judecătorești, inclusiv controlul corporal, în condițiile legii;

d) acordă asistență, potrivit legii, executorilor judecătorești în procesul efectuării actelor de executare;

e) asigură interacțiunea cu serviciile de escortare în instanțele judecătorești a persoanelor aflate sub arest, în probleme ce țin de securitatea și paza acestora;

f) preîntâmpină și asigură curmarea infracțiunilor și contravențiilor administrative în instanțele judecătorești și în procesul efectuării actelor de executare;

g) execută deciziile și indicațiile președinților instanțelor judecătorești, iar în cazul ședințelor de judecată, deciziile și indicațiile președintelui completului de judecată;

h) îndeplinește și alte însărcinări legate de îndeplinirea justiției.

Capitolul 8. (art.51-53) - *abrogat.*

Capitolul 9

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 54. Informația statistică

Instanțele judecătorești prezintă Consiliului Superior al Magistraturii și Agenției de administrare a instanțelor judecătorești informații statistice referitoare la cauzele examinate în materie civilă, comercială, de contencios administrativ, contravențională și penală, în modul stabilit de instanțe.

Articolul 55. Controlul

(1) Ministerul Justiției exercită controlul asupra judecătorilor, curților de apel în probleme organizatorice.

(1¹) Auditul la instanțele judecătorești se efectuează de către Curtea de Conturi în conformitate cu procedura și competențele stabilite de lege.

(2) Controlul asupra încasării taxei de stat este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Se interzice exercitarea de presiune, prin efectuarea controlului, asupra judecătorului la înfăptuirea justiției sau îngrădirea independenței judecătorilor și a instanțelor judecătorești prin alte metode.

(4) Încălcările depistate se elimină în modul stabilit.

Articolul 56. Relațiile cu instituții similare străine

Instanțele judecătorești întrețin relații cu instituții similare din alte state, în modul stabilit.

Articolul 56¹. Simbolurile puterii judecătorești

(1) În sălile de ședințe ale instanțelor judecătorești se asigură plasarea/afișarea Declarației de Independență, Stemei de Stat, Drapelului de Stat și Constituției Republicii Moldova.

(2) În ședințele de judecată, judecătorii instanțelor judecătorești și ai curților de apel poartă mantii de culoare neagră și insigne cu imaginea Stemei de Stat. Mantiile și insignele se eliberează gratuit. Modelul ținutei vestimentare și al insignei se aprobă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Articolul 56². Transparența activității instanței judecătorești

(1) În fiecare instanță judecătorească este desemnat un angajat al secretariatului responsabil de relațiile cu publicul.

(2) Orice persoană are dreptul să solicite și să primească informații referitoare la activitatea instanței judecătorești sau la o anumită cauză. Informația se acordă în forma solicitată (telefon, fax, poștă, poștă electronică, precum și în alte forme de furnizare a informației), cu respectarea normelor privind protecția datelor cu caracter personal și privind confidențialitatea procesului.

(3) Lista cauzelor fixate pentru judecare se plasează pe pagina web a instanței judecătorești, precum și pe un panou public, cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței de judecată, indicându-se numărul dosarului, numele judecătorului (judecătorilor) care examinează cauza, data, ora și locul desfășurării ședinței, numele sau denumirea părților, obiectul cauzei, precum și alte date referitoare la publicitatea ședinței de judecată.

T i t l u l I V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul I.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția articolului 15 și a capitolelor 3, 4, 5 și 6, care se pun în aplicare de la 1 ianuarie 1996.

Articolul II.

Legile și celelalte acte normative rămân în vigoare în măsura în care nu contravin legii de față.

Articolul III.

Guvernul:

- pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

- prezintă Parlamentului spre examinare, în termen de 3 luni, proiectele de legi privind: Consiliul Superior al Magistraturii; Colegiul de calificare; Colegiul de disciplină; Curtea Supremă de Justiție; puterea judecătorească; unele modificări și completări în Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală și Codul cu privire la contravențiile administrative; nomenclatorul de legi și hotărâri care urmează să fie abrogate;

- prevede în proiectul bugetului pe anul 1996 alocarea de mijloace, luând în considerare executarea prezentei legi;

- la propunerea Ministerului Justiției, asigură finanțarea Curții de Apel, a tribunalelor și a judecătoriilor, precum și înzestrarea lor cu localuri, mobilă, tehnică, mijloace de transport și cu alte dotări.

Articolul IV.

Instanțele judecătorești existente la data intrării în vigoare a prezentei legi rămân în funcțiune până la constituirea noilor instanțe.

Articolul V.

Judecătoria Supremă și Ministerul Justiției asigură continuitatea activității judecătoriilor în perioada reformei judiciare, iar din 1996 - funcționarea tuturor instanțelor judecătorești în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Petru LUCINSCHI

Nr. 514-XIII. Chișinău, 6 iulie 1995.

anexa nr.1 - abrogată

[anexa nr.2](#)

[anexa nr.3](#)